

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap tartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronkint 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beírt tábla 30 krajczár bérlegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Magyarország államkormányzata.

Kézdi-Vásárhely, 1888. július 1.

III.

A lefolyt ülés-szak közhasznú és messze kiható jelentőséggel bíró munkásságát elismerve, mondjuk ki, hogy ez jövőre nézve reményt nyújt a kormányzat minden ágának behatódó és alaposabb reformjához. Mi, kik távol a központtól figyelünk a törvények gyakorlati értékére, úgy vagyunk meggyőződve, hogy közviszonyainkon lényegesebb változtatások alig történtek. Ebből az látszik,

hogy a közigazgatás államkormányzatunkra kényesen nehezedik, melynek reformját bár szomjuhozza a nép, de még mindig bizonyos propozícióktól függővé kell tenni.

Az ember élethetében ott halad, ott emelkedik, majd végül ott esik el, hol a közigazgatás rendszere, tévessége kezdődik. Azért, ha a kormány ily irányulag tett üdvös intézkedéseit általánosítani tudja, érvényre emeli a nép minden rétegében: megszerezte a teljes békét s ama nyugalmat, mit más oldalról ért, minek már is érezzük áldásos hatását. Nem akartunk ezzel nagyot mondani, mert hisz elismerjük, hogy közviszonyaink is a kormányzat igazi gondját képezték, aztán holmi leszámításokkal még ki is elégítenének, de tekintettel arra, hogy minden oldalról haladás tapasztalható, hogy a jelen stadiumban a legéberebb vigyázat mellett is fordulhatnak elő hiányok közigazgatásunk körül, utalva vagyunk arra, hogy egy más alapokra helyezett reformra jövőben reménykedjünk.

Elismerjük, hogy maga a kormány is többet remélt ez ügyben, de a nem valóság korántsem az adminisztráció hibája; ezt a nép anyagi helyzete és sajátságos természetére kell visszavezetni.

Bár gyakran megtörténik, hogy a közigazgatás egyedüli rossznak kiáltatik ki, ellenzéki hangon felfujva átkot szórnak rá, de a mel-

lett vagyunk, hogy a királynak nem jogosult, hogy műveltebb államokban is vannak kifogásolható dolgok, mik nem annyira a kormányzat helytelensége, mint inkább a végrehajtási közegekben kulminálnak. Különböző nálunk ez is elenyésző csekély mérvben nyilvánul, mi az állam igazságos befolyásával sohasem hagy komolyabb következményeket maga után.

A nép javára hozott törvények végrehajtás nélkül nem maradnak. A tűzrendőri és közbiztonsági szervezet eleve létezik, emelkedettséget mutat; a község szegényei- és árváiról illő módon gondoskodnak mindenütt. Az általános hadkötelezettséget elrendelő törvény, mely mindenkre egyforma terhet ró, érvényesítették; a közegészségügyi állapotok mindig nagyobbodó javulástól adnak bizonyítékot.

Van-e tehát igaz ok arra, hogy ebből a kormányzat hanyagsága, tapintatlansága olvastassék ki? Azt hiszem, minden értelmes polgára a hazának a mellett van, hogy ez ideig többet tenni nem lehetett, hogy a mennyiben az ügy emelkedésre szorult, azt csak jövőben lehet elérni. Az árviz, tűzvész, a mindig növekvő vízszabályozási szükséglet, az óriási vagyont igénylő hadügy és kultúra mind befolytat arra, hogy az államkormányzat intenciói, célba vett intézkedései olykor-olykor hajótörést szenvedjenek.

A „Székelyföld“ tárczája.

A vádlott Amor.

Wieland után németből fordította Aphrodite.

(Folytatás.)

Van-e földön és égen darabka hely, melyet Amornak vakmerősége meg nem érint? Hol a halandó és hol az istenség, kit csintalan bátorsága meg nem sért? Maga az ártatlanság, bármint védekezzék ellene, ki nem kerülheti nyilvesszóját, s ha azt valamiképp mégis kikerülhet, nem fogja kikerülni vipera-nyelvecskéjét a gonosznak. Ah! láthatatlan szurása még paizsomon is keresztül hat! A vad fiu a Faun-ünnepek alkalmával, Bacchus ölében, midőn a bor őt mámorossá teszi, nem kimél senkit és minket utánozva gunyol, hogy kedvét lehűtse és korlátozza. Vesta neki nem elég kegyes és Juno nem elég hatalmas és nagy, őt bölcsességgel tiszteletre birni a felsőbbek iránt. Legyetek feddhetlenek bár, hasonlókat Latona leányához: ha semmit se tud ellenetek, Endymionnak álmát is bűntöktől tudja fel. Igaz, ezen szélsőségeit korának, fiatalágának tudhatnátok be, s gondolván azt, hogy élcei nem érinthetnek minket, hagyhatnók őt kevésbé ártalmas csinjaival az időt tölteni; azonban eltűrhetnétek-e azt, hogy rakoncátlansága és műveletei a mi tekintélyünkön ejtsenek csorbát azzal, hogy a mi jót csak teszünk, az sohasem eredményezzen jót, és enged-

jük büntetlenül az erkölcsöt megmérgezni, szüntelenül azt dalolva, hogy „egy pohár bor és a csók halandót vigabbá és a dolog állása szerint jobbbá is tehet, mint a minő azelőtt volt, és tisztes okosabbá, mint minden bölcselők a bölcselőknek“? Szóval mit gondoltok, halhatatlan istenek, hasonló erkölcsöt? Nem csoda-e, hogy már régen ezzel hódít a világegyetemen? Ilyenmü fogalmakhoz sohasem fognak hiányozni a tanítványok. Fiait leányok és ifjak előtt mi sem tetszik oly alapos tudománynak. „Oh, érezzük tanáidnak igazságait!“ Így kiáltanak elragadtatással.

Azt kérdelem tőletek most, fognak-e akkor ama fiatalok a bölcsesség szavára hallgatni ott, a hol Amor ilyen irányú iskolát állít fel? Akarjátok tanainak gyümölcsét látni? Nézzetek le a földre, melyet kormányoznotok, uraltok kellene, és láthatjátok Cythere és fia által úgy elrendezve azt, hogy mi, más istenségek, semmit jelentő báboként szerepelünk mellettük. Ki elnököl tanácsban, zöld asztalnál? Ki osztogat kegyet, bocsánatot? Én és Juno bizonynyal nem.

Cupido anyja azalatt, míg a fiu gyermeki kezekkel forgatja a földtekét, befolyása az előbbinek, játéka az utóbbinak népeknek sorsa felett szokott határozni. Pompadourok, Stuartok, Cleopatrák egyetlen pillantással a hőst a csatából visszatérítik, hol Marsként küzdenek, és Adonisból újra Marsot varázsolnak elének, a kik, mint Homer Achillese, lakomát rendeznek, és Páris-ként üldöztetni engedik magukat. Csodálkozunk-e még azon, hogy ki tartja kezében a jogart sze-

münk láttára a nap és hold alatt, és hogy mindenféle dolgok rosszul mennek? Én nem csodálkozom, hogy rosszul uralkodik a fiu; csak azon, hogy nem még rosszabbul. A bölcsességek ama kis szikrája, mely ama jobb saturnusi régi korból marad, az emberiségnél ez ideig még tartotta magát, jöllehet szelleme elszállott már régen; még bizonyítja erejét, ám még eme kis maradványát is amaz aranykornak nem szívelheti maga körül Cythere fia a föld népénél. Hogy bolond világát megalapíthassa, hadat izen az erény és ártatlanságnak, nyillóvéseivel. Fortuna barátai már szövetségre léptek vele eme nagy munkára, sőt maguk a muzsák, kik társaimul születtek, lealázzák magukat és engem, mióta kisérőjökül ezen Amor gyereket elfogadták. És — oh, bölcselők! — maguk a bölcselők elveszték tekintélyüket, mely őket a boldok előtt féltelmessékké tévé. A komolyság, mely a Pythagorasokat jellemző, nevetségessé vált már; most isznak, tréfálnak, nevetnek, fürteiket olajozzák, rózsakoszorúval körítik homlokukat és mégis fenhagyon kiáltják Diogenessel: Az embernek minden törekvése hiúság. És ezek az emberek azt hiszik magukról, hogy ők bölcselők; és annak is tartják őket. Mit mondjak még, midőn a hét bölcsnek fejedelmét, oly férfiu, ki képes volt a bölcsesség kövéért Isisnek csoda-birodalmáig utazni, egy Solont meg egy Lyeset láttunk már 70 évüknek daczára is Amornak papjaiul szegődni? Tehát arra, hogy ne tegyék e lépést, nem vnlának ők is elég bölcselők! És tudjátok-e azt, hogy ama férfiu, ki az én Athenemnek a dicső

Nagyon hisszük, hogy a körülmények oda fognak módosulni, hogy ez ügyben is többet lehet tenni s az állam teljesítheti régen táplált akaratát a javításra nézve, mi ha lassu tempóban is, a közigatás államosítását illetőleg, ohajtott célhoz vezet.

Erre vonatkozólag, az uralkodó hangulat után ítélve, nem lesz elvi különbség, mert a közviszonyok némi módosulását minden értelmes ember ohajtja, de az érintett okok miatt érzük be most azzal, mit kormányunknak lankadatlan szorgalma és éles belátása teremthet nekünk. Eljön majd az idő, midőn a válasszott és kinevezett hivatalok egészen összeférhetők lesznek, s nem fognak illetéktelen központ felé gravitálni, hanem a kormány mint egyedüli gócpont körül fordul meg minden, az állam magasabb érdekeit szolgáló, saját hivatalos kötelességének élő közigazgatási apparátus.

A sokoldalú terhes kötelesség viselése mellett Tisza Kálmán adminisztrátori tehetsége reményt nyújt ahhoz, hogy mint egyebekben, úgy itt is javulni fognak az állapotok, hogy az állami közigazgatás emelkedésével a magyar nemzeti politikának is mindig nagyobb érvény szereztetik.

Fejér D. Ignác.

S Z E M L E.

A magyar delegáció folyó hó 27-ki nyilvános ülésén tárgyalta a hadi szükségleteket és a 473 milliós rendkívüli hitelt. A hadi szükségleteknél Beöthy Ákos tartott hosszabb beszédet. Skeptikus felfogással szölt a szükségletek rendkívüli növekedéséről és az előirányzat realitása szempontjából kifogásolta, hogy a delegációk eszentul nyáron vagy tavasszal hivatnak össze. Tisza Kálmán miniszterelnök éppen a pénzügyi helyes budget-készítés céljából tartja szükségesnek a tavaszi, illetőleg nyári delegációsális ülés-szakot. A határozati javaslatoknál Gaál Jenő (pécskai) indítványozta, hogy a hadsereg felszereléseinek legalább egy harmada fedezetessék a kisipar által. Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter azt válaszolta, hogy a hadügyi kormány ma még nem állapíthatja meg a részletet és arányát. A 47 milliós rendkívüli hitelnél Apponyi Albert gróf okolta meg szavazatát oly módon, hogy Tisza Kálmán miniszterelnök is egyetértett vele. Apponyi és elvtársai megszavazták a rendkívüli hitelt,

Platót nevelé s kit a delphii orakulum a legjobb görögnek nyilvánított, — bevalljam-e? — lealázá magát egy tánczosnőnek tanítójául? Szóljatok, hogyan tetszik nektek mindez?

Es még mindezek csekélységek Amourunknak. Kedvencze, Xenophon, még inkább felvilágosít, mert a fiu elvezet az öregot egy művész modell-jéhez, kit igen megdicsértek szépségéért; és képzeljétek! a vén bolond bölcs elment, a leányt meg nézi, a művészhez. És mit gondoltok, minő tudományra tanítá a leányt? Arra, hogy miként kell sziveket rabolni.

Nos, nagy Istenek, valljátok be, nem érkezett-e el az idő, eme járválynak terjedését meggátolni? mert a veszély, Aixre mondom, már előhaladt. Mi lesz a vége, ha még soká ünneplünk? Száműzzétek Amort, vagy zárjátok el az amathunti völgynek bájos helyére; rendeljétek öt anyjának birodalmába; ott engedjétek azt tenni, a mit akar, a Chariták, Nymphák, Zefírek, Amorettek társaságában. Ott csak a bokrokig terjedend varázsköre, melyek a kijárást elzárják előle és se ki, se be nem jöhet-mehet senki. Ez legyen büntetése; ott játszik kénye-kedve szerint nyílával, és szüntelen énekeljen, ha kedve tartja, a borról és a csókról. Uraljon oroszlanokat, hattyukat rózságu jogarával; fecsegjen Dianáról és rólam, a mit éppen tetszik; de istenek, mentsétek meg e fiutól a világot egy ideig bár!

(Folytatása következik.)

hogy a kormány határozott és energikus politikát követhessen, mert az a meggyőződésük, hogy a határozottság a békét jelenti, a habozás, az engedékenység pedig a biztos háborút. Tisza Kálmán miniszterelnök megragadta az alkalmat, hogy II. Vilmos császár trónbeszédéről a magyar közvélemény nevében nyilatkozzék. Azt a kijelentését, hogy a német trónbeszéd Magyarországon csak növelte a német uralkodó és vezérérferfiak iránt való tisztelet-érzelmeiket, általános élénk helyesséssel fogadta a delegáció. Azt hisszük, hogy ez a kijelentés, mely a legkompetensebb oldalról jött, teljesen eloszlatja Berlinben azokat a félreértéseket, melyeket egy budapesti német hirlap cikke főlídézett. A hiteket egyhangulag megszavazták.

II. Vilmos német császár e hó 25-én a birodalmi gyűlést megnyitotta. Ez esemény elé Európa népei indokolt kíváncsisággal s fokozott izgatottsággal néztek. Az izgatottság végre eltűnt, a kíváncsiság kielégített. A trónbeszéd, melylyel a németek fiatal császára a birodalmi gyűlést megnyitotta, a külföld várakozását teljesen kielégítette. Németország külpolitikája teljesen békés. A külállamokra nézve ez a legfontosabb része a trónbeszédnek, reánk nézve pedig az a passzus, mely Németországnak Ausztria-Magyarországhoz való barátságos viszonyáról szölt s azt tartósan megerősíteni igéri.

Monarchiánkhöz való viszonyára és a hármas szövetségre vonatkozólag ezeket mondja: „Szövetségünk Ausztria-Magyarországgal általános ismeretes. Német hűséggel ragaszkodom hozzá, nemcsak azért, mert e védelmi szövetségben alapját látom az európai egyensulynak, valamint a német történet hagyományát, mely szövetségnek tartalmát ma a német nemzet egész közvéleménye helyesli, és mely a fejlődött európai népjóagnak megfelel, miként az 1866-ig háborítatlan érvényben volt. Hasonló történelmi viszonyok és a jelen kornak azonos nemzeti szükségletei kötnek Olaszországhoz. Mindkét ország ragaszkodik a béke áldásaihoz, hogy nyugodtan munkálkodhassanak ujon kivírt egységük megszilárdításán, nemzeti intézményeik kiképzésén és jólétük előmozdításán.”

Az orosz politikai körök a német trónbeszédet igen kedvezően ítélik meg. Az orosz lapok pedig azt hangsúlyozzák, hogy egy orosz-német egyeség elvonná a közép-európai szövetség sértő jellegét. Az európai béke a német-orosz viszonyok alakulásától függ. Németország békeszeretete immár senki által sem vonatik kétségbe. A Novoje Vremja azt mondja, hogy a trónbeszéd nyílt protestatio az ifjucászárnak tulajdonított chauvinizmussal szemben. Általános az a várják, hogy a politikai láthatár teljesen tisztulni fog; a minek következményekép július közepére némi biztossággal várják Vilmos császár látogatását Pétervárot.

Uralkodók találkozásáról adnak berlini mérvadó körökből biztos értesítést a B. Korr.-nek. E szerint a legközelebbi hónapok egyikén Vilmos német császár Ferenc József császár-királyt osztrák vagy magyar területen meg fogja látogatni. A jelenlegi német császár e látogatását annál valószínűbbnek tartják, minthogy az utolsó években majd minden ősszel vendége volt uralkodóházunknak. Ezzel egyidejűleg a lengyel lapoknak Berlinből táviratozzák, hogy Rudolf tónörökös neje a nyár folyamán Berlinbe fog utazni II. Vilmost trónralépése alkalmából üdvözölni.

T a n ü g y.

Tek. szerkesztő ur!

Meggyőződven arról, hogy szívesen méltóztatik elfogadni minden, a nevelés terén történt vagy történő mozzanatokról szölt tudósítást, örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy azon térnek, mely a tanügyi mozgalmak számára van fentva, becses lapjában egy részt mi is betölthessük.

Egy népiskolai nyilvános próbatételt van szerencsénk kedvelt lapunkban bemutatni, melyről az alábbiakban adjuk tudósításunkat.

Tek. Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő ur személyes vezetése alatt a felsőterjai községi iskola zárvizsgálata idei június 19-én tartatott meg dícséretes eredménnyel, több derék uri ember, szülék, az iskolaszék és a község lakosainak érdeklődése mellett.

A vizsgálat folyamán a tek. tanfelügyelő ur a növendékekhez többször kérdéseket intézett, melyekre a növendékek értelmes és szabatos feleleteket adtak. Igaz, hogy ezen zárvizsgán egészen hiányoztak a száraz szabályok, melyekkel rendszeren nagy parádét csinálnak s az értelem világát elmámorositják a „mundus vult decipi” régi közmondás szerint, de annál több egészséges s bő gyümölcsöket igaró virágokra bukkantunk.

Jól esett hallanunk, midőn a növendékek közül

egy fiu és egy leány a kir. tanfelügyelő urat határos, szép beszédekben üdvözölték. mely után az egész gyermekcsereg felállva éltette a tek. kir. tanfelügyelő urat.

A vizsga bezárása alkalmával egy buzditó páranesist tartott a tek. tanfelügyelő ur a szülék- és az iskolás gyermekekhez, s annak végeztével több értékes emlékkönyvet volt szíves adományozni oly célból, hogy azok a jobb tanulók között osztassanak ki, mely nemese cselekedetért fogadja a tek. tanfelügyelő ur itt a nyilvánosság terén is hálás köszönetét úgy iskolaszékünknek, mint a szüléknek.

Nem hagyhatja iskolaszékünk megemlítés nélkül azon kellemes hatást is, melyet a tek. tanfelügyelő ur ezen első fellépése gyakorolt a tanulóknak, a tanítóknak, az iskolaszék jelenvolt tagjaira és a szülékre. Interpretatív módszere, melylyel az egyes tantárgyakat a tanulók értelmi fokához alkalmazta, arról győzött meg mindnyájunkat, hogy ily philantrop és pädophii férfi vezetése alatt megyénk és községünk tanügyének fel kell virágoznia, s míg a tanító nyajas és peritus artis előjárójában első pillanatra felismerte legőszintebb mentorát, addig a tanulók szelid lelkü, gondolkodásukhoz és szíveikhez leereszkedni tudó atyjukat tekinték nagy vendégükben.

A Mindenható éltesse a tek. tanfelügyelő urat s adjon főséges hivatása teljesítésében folytonosan erőt és egészséget, nyujtsa hosszúra és áldja meg drága életét, hogy még sokszor boldogíthasson ez életben az isteni tudomány aranyigéjével. Kelt Feltorján, 1888. június 28-án.

Az iskolaszék.

Különfélék.

— A Románia által megvásárolt vitás zágoni területnek nemzetközi átadása e hó 26-án történt meg. Multkori mulasztásukat helyrehozandó, a romániai bizottság fölös számmal is jött ezuttal, Pacleano D. Alexandru, a búzesi kerület prefetének vezetése alatt. Fortunescu Sandulaca alpréfet ur ez alkalommal nem fungált. Egész karavánt tett ki a román urakkal jött kíséret. Volt köztük teljes parádéba öltözött huszár, egész sereg községi előjáró, meg segédszemélyzet, meg nagyszámú megvásároló. A krasznai felhagyott üveggyár most mindig csendes völgyét az érdeklődők és érdekeltek szokatlan lármája riasztotta föl. Ott voltak a zágoniak is. Az átadásról két példányban vetek föl francia nyelven szerkesztett jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvben megnevezve az illető terület határait, hivatkozással az 1887. decz. 7-én kelt, az osztrák-magyar birodalom és Románia közt létrejött nemzetközi szerződésre. Im már tehát a megvásárolt terület Zágón község birtokából átszállott Románia tulajdonába. A jegyzőkönyvet Pótsa József főispán kormánybiztos, Apor Gábor báró alispán, mint Háromszék megye képviselője és Románia kormánya részéről: Pacleano D. Alexandru prefekt írták alá.

— Időjárásunk a lehető legkedvezőbb. Pompás meleg napok járnak, nagy öröme a széna-csinálók. Az idei rendkívül des időjárás folytán mindenfelé a lehető legszebbek a gabonák s rendkívül nagy termésre nyujtanak kilátást, csak nehogy a jégverés tegye tönkre, a mit a nyár eddig épített. A mostani hőség és a példátlan nagy légnyomás mellett méltó okunk van attól tartani. A légsúlymérő higánya annyira leesett, mire ritkán van a mi éghajlatunk alatt példa.

— Országos kereskedő-gyűlés. A magyar kereskedő-iffak IV. országos kongressusa f. év. július hó 7-én és 8-án Kassán fog megtartani. A gyűlés védnöke Gróf Széchenyi Pál m. kir. ipar- és kereskedelmi miniszter ur lesz. A résztvenni akarók vasuti kedvezményben és ingyen szállásban részesülnek. A tárgysorozat 9 pontja közül érdekes a 3., 4., 5. és 6-ik pont, melyek a következők: A házaló kereskedés káros hatása a kereskedelemre. Előadó: Deil Jenő, a kassai kereskedelmi és iparkamara titkára. A kereskedő ifjúság szellemi és anyagi állapota. Előadó: Lekly Gyula, tanár. Kvalifikáció a kereskedelemben. A kereskedelmi ügynökök hatáskörének szabályozása. Előadó: Schirger Tivadar, kereskedelmi és iparkamarai tag. — Sajnos, hogy tőlünk a nagy távolság miatt ezuttal senki sem vehet részt. A kereskedő-ifjúság mozgalmak jobb jövőt ígér hazai kereskedelmünknek s buzgó törekvéseikhez sikert kívánunk és gratulálunk!

— A budapesti felsőbb zeneiskolák növendékeiből egy néhányan erdélyrészi körutrá számdékoznál indulni, kérdést intéztek egy k-vásárhelyi irányadó egyéniséghez, hogy vajjon Kézdi-Vásárhelytől czél szerü lenne-e egy hangversenyt rendezni. Innen azon értesítés küldetett a turista művészeknek, hogy e hó 15-ig, vagy is az általános fűrdő-évad kezdetéig, vagy augusztus 15. után egy hang-

versenyt sikerrel lehetne rendezni. Így meglehet, hogy még e nyár folyamán oly hangversenyben lesz alkalmunk gyönyörködni, minőt vidéken ritkán lehet hallani. Megjegyezzük, hogy az utazó művész növendékek csak is kedvtelésből járják be az országot, s csupán jótékony czélokra tartanak imitt-amott hangversenyeket.

— **Zavargás a tagosítás miatt.** Földvár községben (Brassó megye) jun. 27-én délelőtt tagosítási tárgyalás volt. A nép hangulata már ekkor izgatottan látszott és minden felől fenyegetések voltak hallhatók. A tárgyalást Bisztray törvényszéki bíró, Séra jegyző és Pildner főszolgabíró csendőrökkel körülvéve kezdték meg. Délután a bizottságot, mikor a község házához ment, hogy folytassa a tárgyalást, mintegy 1600 földvári, veresmarti és kriz-bai ember fenyegetéssel és közáporral fogadta. A főszolgabíró könnyen, a jegyző súlyosan megsebesült. A csendőrség kénytelen volt fegyverhez nyulni. Egy ember, egy ártatlan polgár, halva maradt, sokan megsebesültek. A bizottság csak nehezen tudott menekülni. Este 11 órakor Brassóba érkeztek. A főszolgabíró csak a kerteken bujkálva menekülhetett meg, hogy az alispánnak táviratozhasson. Az alispán a távirat vétele után a veszélyeztetett birtokosságnak katonai őrzőjáratot rendelt. Különben a hatóság tapintatos eljárását tanúsít a zavargók megfékezése céljából.

— **A gyergyószentmiklósi mükedvelői zenekar** folyó hó 24-én szépen sikerült zene-estélyt tartott a polgári olvasókör kerthelyiségében. Az előadott darabok korrekttésszállítása teljesen elbájolta a csekély számban összegyűlt közönséget s többször tapsokra ragadta.

— **A széki iparmuzeum** javára Szász-Régenben vasárnap tartott hangverseny — mint Maros-Vásárhelyről írják — fényesen sikerült. A bevétel 654 fitra meg.

— **Apagyilkosság.** Debreczen városát szörnyű eset tartja nagy felindulásban. Kedden hajnalban a város egy ismert vagyonos polgárát, Móricz András bizottsági tagot, agyonlőtte a tulajdon katonája-fia. Régi családi viszály előzte meg a véres esetet és lett annak közvetlen okozójává. A 66 esztendőös öreg Móricz András már hosszabb idő óta feszült viszonyban élt második nejével, sz. Bikfalvi Erzsébettel, egy, hogy körülbelül egy év óta egyedül lakott Péterfia-utca 840. számú házában. Gyermekei — két fiú és egy leány — anyjukkal laktak, miután atyjuk kitagadta őket. A nagyobb fiú: Móricz József, ki most honvédszakaszvezető, könnyelműségével, tékozlásával sok bosszúságot szerzett apjának. Többször összezördültek már, sőt mintegy két évvel ezelőtt egy ilyen összeszólalkozás alkalmával az öreg Móricz József késsel meg is szurkálta fiát. Végre az apa meguva fia folytonos költelezését, megtagadta tőle a további segélyt. E miatt apa és fiú között mindinkább feszültté lett a viszony s az előzményekből úgy látszik, már hónapok előtt tervezte, hogy megöli apját. Az „Egyetértés” szerkesztőjéhez hosszú levelet írt, mely ápril haváról van kelteve. Ebben a levélben okatlan költelekezéssel s anyja és testvérei üldözésével vádolja atyját, s bevallja, hogy ő is elköltözt az utóbbi időkben mintegy ezer fitrot, de azt elkeseredésében tette. Tény az, hogy a per a család tagjai között egymást érte, a fiú pedig — mint mondja — anyját és testvéreit vette oltalmába, mert az igazság-szolgáltatás, mely ellen a fiú élesen kikel, erre gyengének bizonyult. A valóságot különben majd a vizsgálat fogja kideríteni. A fiú kedden reggel végre is hajtotta szörnyű tervét, a mikor ismét összeszólalkoztak. Az ifjú Werndl-féle puskát ragadott s képszer lött atyjára, ki rögtön szörnyet halt. Az apagyilkos önként jelentkezett a katonai hatóságnál.

— **Elvi határozatok.** A földmivelés-, ipar és kereskedelemi miniszter utjabban a következő két fontos elvi határozatot hozta: 1. Az ipartelepek a magyar czimert nem használhatják. 2. Az iparhatósági biztos helyettesítéséről a békéltető bizottság ülésére nézve az iparhatóság gondoskodik.

— **Előleges értesítés.** A hozzám érkezett számos tudakozódásra, hogy t. i. való-e a „Prot. Egyh. és Isk. Lap”-nak s utána más lapnak is a tavaszkor megjelent ama közleménye, hogy az angol Vaughan- és a hollandi Molenkamp-féle s gyermek- és ifjúsági istentiszteletnél és vallás-

tanításoknál alkalmazható beszédek megjelennek s illetőleg mikor jelennek meg? — van szerencsém e becses lapok útján tisztelettel értesíteni az érdeklődőket, előfizetni és megrendelni akarókat, hogy ama közlemény igenis való, nemcsak, hanem ama két forrás mellé harmadiknak fel van véve Stanley Arthur westminsteri dékánunk 1887-ben Londonban megjelent, czélunk szerinti beszédgyűjteménye is. Ez utóbbi, meg az a körülmény gátolta a kötetes munka eddigi kiadását, hogy az átdolgozhatóság részben még mindig függőben van. De ezen nem sokára tülévén, ha Isten után az előfizetők is úgy akarják: a művek az ősz folyamán megjelenhetnek. E végből az előfizetésre (előjegyzetésre) a felhívás később fog kibocsáttatni. Addig pedig a munkákon dolgozva, tisztelettel maradok — Seps-Szentgyörgyön, 1888. jun. 26-án — Benke István, ev. ref. kollegiumi r. tanár.

— **Iskolai értesítő.** Megjelent a kolozsvári kereskedelmi akadémia értesítője az 1887—8. tanévről. Az akadémia kiváló tanerőkkel rendelkezik a igen szép látogatottságnak örvend. Fennállás (10 év) óta 37,574 fitr segélyben részesítette az állam. Kolozsvár városa 20,648 fitr, a kolozsvári ker. és iparkamara 6400 fitrot áldozott az intézet érdekében. Egy szép jövő alapját vetette meg Ő Felsőleg azon legmagasabb elhatározásával, hogy az erdélyi kereskedelmi alap 73 ezer fitra menő vagyonát az intézet részére juttatja. Kolozsvár városa pedig ingyen adta a szép telket, melyen az akadémia díszes épülete áll. Ez épület felszereléseivel együtt 110 ezer fitr értékét képviseli. Az akadémianak jelenleg 6 rendes és 14 rendkívüli tanára van. Az intézet fokozatos emelkedéséről tesz tanuságot a növendékek számának folytonos szaporodása. Az alapítás évében ugyanis volt 15 hallgatója az akadémianak; most van 193, kik között külföldiek is voltak. Megyénkbeli 6-on hallgatták a kereskedelmi tudományokat a lefolytatásban. Ez intézetet ajánljuk az érdekeltek szűlők figyelmébe.

— **Olcsó könyvek.** Vettük Stein János kolozsvári m. kir. egyetemi könyvtár antikvar-raktárának jegyzékét, mely a jog- és államtudomány, politika, statisztika, társadalmi stb. tudományok köréből 505 nagyobb munkát és röpiratot sorol fel. A jegyzék szerint a nevezett öndondásznál igen sok becses régi művet megszerezhetni jutányos áron. Vannak köztük ritkaságok is a magyar szabadságharc idejéből. Ajánljuk a könyvkedvelők figyelmébe.

— **„Budapesti Hírlap.”** A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai művelt olvasó közönség vette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelzővel: magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozótársak egész seregén kívül a szerkesztőségnek anyai belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítók kívül, a kik a nap történetét írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes levelezőn kívül a saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat innármá oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkei Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal, hiven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap; a „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világ sajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítók kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e czélokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő orgánuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap” tárcairovata, Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz) és több kiváló írók közreműködése mellett, a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megma-

radjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyet foglalhat minden családasztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közli. Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 fitr, félévre 7 fitr, negyedévre 3 fitr 50 kr, egy óra 1 fitr 20 kr. Az előfizetések vidékről legzélszerűbb postautalvánnyal eszközölhetők következő czim alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. sz.

Közgazdaság.

Méhtenyésztők figyelmébe.

Bartha Ignác csikszeredai kir. ügyész igen örvendetes dolgot kezdeményezett. A felügyelete alatti fogházban ugyanis rabmunkaerővel méhkaptárakat készített s azokat a közönségnek jutányos áron eladja. Főlöleges bizonyítanunk ezen intézkedés tüdővös voltát. A helyett ide iktatjuk a csikmegyei papsághoz intézett felhívást egész terjedelmében, kívánva, hogy a kir. ügyész ur azt a nemes czélt, melynek érdekében fáradozik, elérhesse, s a felhívásnak nemcsak Csikmegyében, hanem nálunk is méltó eredménye legyen.

Főtisztelendő Plebános ur!

Több oldalról történt megtalálás folytán a felügyeletemre bízott csikszeredai kir. törvényszéki fogházban, rabmunkaerővel, mostantól fogva burkolt és burkolat nélküli javított Dzirzon-Berlezféle méhkaptárak is készíttetnek megrendelésre.

Mint hogy ezen ipárnak az itteni fogházban történt meghonosításával egyrészt a becülletes munka és keresetmód iránti szeretet fölébresztése és fejlesztése van czélozva, melytől a mindnyájunk által sajnosan tapasztalt laza vallás-erkölcsi érztület és fokozatos javítása kellő mértékben várható; másrészt a modern méhtenyésztés terjesztése, megkedveltetése és ezáltal a foglalkozási s kereset-módok szaporítása nagyban elősegítettetik, ha olcsó s bárki által könnyen megszerezhető pontos méretű méhkaptárak állnak rendelkezés alatt: ennél fogva hazafias tisztelettel vagyok bátor kérni a főtisztelendő Plebános urat:

méltóztassék a hatáskörében levő hívek, de különösen a tanító urak és községi előjárók figyelmét fölhívni e körülményre s egyszersmind értesíteni arról, hogy az itten készített méhkaptárak akár más vidéken, akár pedig a Csikmegyében készitettekkel egy minőség, mint olcsóság tekintetében a versenyt előnyösen ki fogják kiállani, mivel az anyag árán felül csakie igen kevés munkadíj számíttatik fel.

Végül megjegyezni kívánom, hogy a burkolt méhkaptár 2 fitr, a burkolat nélküli pedig 1 fitr 50 kr áron fog számíttatni, a szállítási költségeket ide nem értve, nagyobb vásárlásnál % leengedéssel.

Fogadja főtisztelendő Plebános ur hazafias üdvözlétem öszinte kifejezését.

A királyi ügyesség.

Csik-Szereda, 1888. évi május hó 18. án.

Bartha Ignác,
kir. ügyész.

175-ik közlemény

a háromszékmegei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára 1887. év őszén Páva község lakosai által tett szives adakozásokról.

Csia Károly 2 liter rozs, Bene Ferencz 1 liter árpa, Finta István 2 liter fuszulyka, Szász János 1 liter fuszulyka, Barta István 2 liter rozs, Szász Ferencz 5 kr, Goldstein Mór 10 kr, Csekme Albert 1 liter fuszulyka, Csekme Antal 1 liter fuszulyka, Gáspár János 1 liter fuszulyka, Deák Sámuel 1 liter asszuszilva, Németi Árpád 3 liter rozs, Gál Dénes 1 liter fuszulyka, ifj. Csekme József 1 liter fuszulyka, Csekme Mihály 1 liter rozs, Sütő Tamás 1 liter fuszulyka, Csekme Mihály 1 liter rozs, Sütő Tamás 1 liter fuszulyka, Sütő Dénes 1 liter rozs, Keresztes Antal 1 liter árpa, Réti Ferencz 1 liter rozs, Deák Ferencz 1 liter rozs, Deák Boldizsár 1 liter rozs, Hegyeli Ferencz 1 liter rozs, Héja András 1 liter árpa, Sütő Mária 1 liter fuszulyka, Csekme József 1 liter fuszulyka, Császár József 1 liter fuszulyka, Hegyeli Mihály 1 liter rozs, Kovács József 1 liter rozs, Császár József 1 liter fuszulyka, egy valaki 10 kr, Miskolci Ferencz 5 kr, Sütő József 1 liter rozs, Szabó Mózes 1 liter rozs, Zsidó János 1 liter rozs, Farkas József 3 liter rozs, Zsidó Gergely 1 liter rozs, Bagoly János 1 liter szilva, Sütő András 1 liter rozs, Bene Sándor 1 kr, Kozma Tamás 1 liter rozs, Vítályos Gyula 2 liter rozs, Nagy József 1 liter rozs, Nagy András 2 kr, Nagy Mihály 1/2 liter rozs, Szabó

Tamásné 1/2 liter rozsa, Jakabfi Gergely 3 liter rozsa, Sütő József 1 liter fuszulyka, 1 liter gyümölcs, Gáspár József 2 liter rozsa, 1 liter szilva, Szigeti Ferencz 1 liter rozsa, Szigeti András 1 lit. lencse, Mátyás Elekné 1 liter rozsa, Paltán József 1 liter rozsa, Sütő János 1/2 liter fuszulyka, Finta Józsefné 1 liter rozsa, 10 liter gyümölcs, Finta Ferencz 10 liter gyümölcs, 1 koszorú hagyma, Sütő József 1 liter fuszulyka, Benkő András 10 kr, Császár Gergely 2 liter rozsa, Nagy Árpád 1/2 véka pityóka.

Fogadják a nemés szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1887. decz. 4.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.

Vajna Károly,

jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Sz. 577—1888.

Hirdetmény.

Melynek értelmében közhírré tétetik, miszerint az egyes adózók kis adókönyvecskéibe az évi összes adónak előírása elrendeltetett; eünnélfogva felhivatlak az adózók, hogy 8 nap alatt ki-ki annak fogatosítása végett jelentkezzen, és pedig: a városi pénztárnál fizetők a városi adóhivatalnál, a kir. adóhivatalnál fizetők közvetlen a kir. adóhivatalnál, annál is inkább, mivel ellenesetben az 1883. évi XLIV. t.-cz. 36. §. d) pontja értelmében 1—5 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetnek.

Kézdi-Vásárhelyt, 1888. évi jun. 30-án.

Szőcs József,

polgármester.

Sz. 2332. tlkvi.

1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

kézdívásárhelyi Bándy István végrehajtónak alcernátoni Végh Ignác végrehajtást szenvedő elleni 29 frt 40 kr tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a kézdívásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Alcernáton községében fekvő, az alcernátoni 1537. sz. tjkvben 528., 529. hr. sz. 423 frt, 1771/1., hr. számu 173 frt és 4507/1. hr. számu 39 frt becsértékű ingatlanokra az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1888. évi augusztus hó 6-ik napján** délelőtt 9 órakor Alcernáton község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át tkvi testenkint készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság kiküldött egyes bírāja Kézdi-Vásárhelyt, 1888. évi május hó14-ik napján.

Vajna Dénes,

kir. törvényszéki bíró.

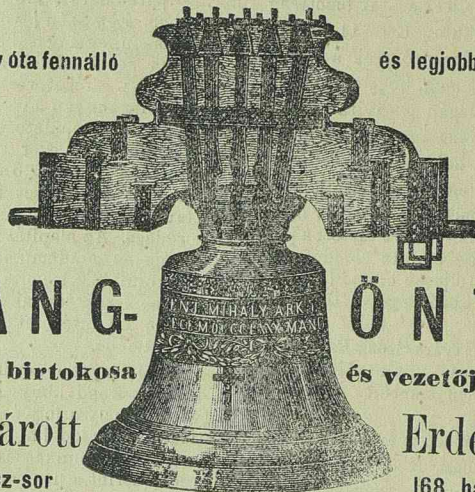
Manchen Mihály

mint a már 1822. év óta fennálló

és legjobb hírnévnek örvendő

Legjobb
szerkezet

Forgó
csapok

HARANG-ÖNTŐDE

birtokosa

és vezetője

Segesvárott

Erdélyben

felső piac-sor

168. háasz. alatt

ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű új harangok készítésére egész vagy cserfa-koronával, továbbá egész vasból álló harangszékek készítésére, valamint régi, megrongált állapotban lévő harangok tetszésszerű nagyságban való átöntésére, ugyszintén raktár-készletben levő kisebb rendű harangok pontos szállítására. Mindent a legjobb és legtisztább anyagból! Szolid munka jótállás és jutányos árak s esetleg részletfizetés mellett!

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1888. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1888. június hó 1-től.

Á l l o m á s o k			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k			Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)					Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)		10.59 11.16	12.12 12.09	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)		4.10	7.10		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)		1.07 1.51	1.27 1.47	
Botfalva	"		4.38	7.31		Nagy-Enyed	"		2.18	2.08	
Földvár	"		4.56	7.47		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)		3.04 3.14	2.43 2.53	
Mogyorós	"		5.18	8.02		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)		3.51 4.01	3.24 3.26	
Apácz	"		5.37	8.14		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)		5.56 6.37	5.00 6.37	5.32
Ágostonfalva	"		5.58	8.30		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)		11.04 11.19	11.04 11.19	8.42
Alsó-Rákos	"		6.07	8.36		Budapest	(érk. ind.)		10.00	6.33	1.55
Homoród	"		6.26	8.52							
Kacsa	"		6.55	9.12							
Bene	"		7.16	9.25							
Erked	"		7.39	9.45							
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"		8.03	10.00							
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)		8.36 9.03	10.24 10.39							
Medgyes	(érk. ind.)		9.13 10.37	10.46 11.47							

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 5.38
Székely-Keresztur	7.40	Bögöz	6.22
Nagy-Galambfalva	8.35	Nagy-Galambfalva	7.03
Bögöz	9.02	Székely-Keresztur	7.45
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.45	Héjasfalva	érkezik este 8.46

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.